

Autobus na boku, orkán na Sněžce

(Pokračování ze str. 1)

Ani doprava na železnici nezůstala ušetřena. Na Domažlicku zastavil vlaky strom spadlý na koleje. Rychlíky byly nahrazeny autobusy. Po třech hodinách hasiči strom odstranili a provoz byl obnoven. Ve středních Čechách byla kvůli nahnutí stromu dočasně uzavřena trať mezi Podlešínem a Slaným. Spadlý strom zastavil také provoz mezi Čelákovicemi a Brandýsem nad Labem u Prahy.

Mokry sniž by dál mohl lámat stromy a poškodit elektrické vedení

Hasiči spolu s členy horské služby museli včera evakuovat zhruba 40 lyžařů ze zaseklé lanovky v areálu Přemyslov u Loučné nad Desnou na Šumpersku. Jeden člověk utrpěl lehké zranění. Podle některých lyžařů se lanovka zasekla i v sobotu, li-

Foto HZS, Foto ČTK – Luděk Peřina

Silně včera foukalo a sněžilo i na Červenohorském sedle v Jeseníkách. Jen o kus dál, na Přemyslově, museli hasiči za hustého sněžení evakuovat lyžaře z lanovky.

dě z ní seskakovali na zem sami. „Šlo o jinou závalu. Lanovku se nám podařilo zprovoznit za půl hodiny, dojelo se a lidé normálně vystoupili,“ řekl Právu ředitel ski areálu Jaroslav Podzimek

s tím, že je možné, že někdo nečekal a ze sedačky seskočil.

Varování na dnešek

Český hydrometeorologický ústav (CHMÚ) rozšířil výstrahu

před dalším větrem a sněžením i na dnešek: výstraha platí až do večerních hodin, týká se především horských oblastí. Výstraha zahrnuje téměř celé území Česka, s výjimkou částí Jihomorav-

ského, Zlínského a Olomouckého kraje. „Očekává se sněhová kalamitní situace, velké komplikace v dopravě, energetice a průmyslu, zásobování apod.“, varuje CHMÚ. Mokry sniž by mohl lá-

mat stromy a poškodit elektrické vedení. Vítr může v nárazech dosahovat až 70 km/h. S tím souvisí i riziko tvorby sněhových jazyků či škod na budovách. (Novinky.cz, mhr, ČTK)

Nakažených přibývá, nemocnice zvládají

Laboratoře v Česku v sobotu odhalily 23 964 případů covidu-19, což je dosud nejvíce za víkendový den. V mezitýdenním porovnání je to nárůst o zhruba 5700 případů. Dalšími 3992 lidí se koronavirem nakazilo opakovaně, minulou sobotu bylo asi o 850 reinfekcí méně.

Na 100 tisíc obyvatel připadá za uplynulých sedm dní 2283 nakažených, takzvané incidenční číslo se tak zvýšilo. Zlepšila se

naopak situace v nemocnicích. Počet hospitalizovaných klesl pod 3000, pacientů v těžkém stavu je méně než 200.

V posledních dnech se počty obětí mírně zvýšily. V uplynulém týdnu zemřelo s covidem každý den více než 30 lidí, předtím se dva týdny počty úmrtí držely pod touto hranicí. Na sobotu připadá zatím 19 úmrtí, tyto údaje ale obvykle při dalších aktualizacích rostou. (ČTK)

Síkela slíbil další náhrady za plyn a elektřinu

Ministerstvo průmyslu a obchodu chce rozšířit pomoc pro domácnosti, kterým hrozí energetická chudoba. Do několika týdnů hodlá kvůli vysokým cenám energií předložit i návrh pomoci pro firmy. V ČT to včera řekl ministr Jozef Síkela (za STAN).

U domácností chce posunout limity pro ohrožení energetickou chudobou. „Můžete mít speciální tarify pro postižené domácnosti, některé země touto cestou jdou,“ sdělil také ministr.

Žádný příklad neuvedl. K regulaci tarifů u energií ale nedávno přistoupila Francie.

Ministr však nebude navrhovat plošný příspěvek 200 až 400 korun na osobu z emisních povolenek, se kterým přišli v pátek piráti. Nelíbí se mu, že by putoval i k bohatým rodinám. O návrhu ale ještě bude koalice diskutovat.

Síkela přislíbil, že se zasadí o zjednodušení formuláře o příspěvek na bydlení v rámci současných kompenzací za energie.

„Nevěděl jsem, že má tři strany,“ reagoval na kritiku.

Možné změny v ERÚ

Podle průzkumu Svazu průmyslu a dopravy se 43 procentům firem zvýšily náklady na energie o více než 20 procent. Viceprezident svazu Radek Špičar v debatě navrhl, aby Česko šlo cestou kompenzací nepřímých nákladů firmám v zásadních odvětvích stejně jako na Slovensku či v Německu.

Podle Síkel resort analyzuje

nejpostiženější odvětví s velkým podílem energetických nákladů. Jako řešení se podle něj nabízí kompenzace z plateb za emisní povolenky nebo z přeplatků DPH. V úvahu připadají i překlenovací úvěry od státních finančních institucí nebo půjčky od bank se státní zárukou.

Síkela nevyloučil ani personální změny v Energetickém regulačním úřadu. Nyní vyhodnocuje odpovědi, jež si od ERÚ vyžádal v souvislosti s koncem Bohemia Energy. (tov, ČTK)

Výrobní pec vypnout nemohou. A náklady prudce rostou

Jindřich Ginter

S meziročním nárůstem ceny za elektřinu v průměru o 150 procent a o 60 procent u zemního plynu počítá pro letošek skupina Saint-Gobain. Ta v tuzemsku provozuje čtrnáct velkých továren na výrobu stavebního materiálu, sortimentu pro rozvodné a kanalizační sítě či autoskel.

Například bývalý Vertex Litomyšl vyrábí skleněná vlákna. Srdcem fabriky je obří pec na sklo. Je jako magmatické jádro sopky, energie sem proudí ve velkém. Nesmí se však vypnout za žádných okolností, jinak by sklo zatvrdlo, a to by byl konec.

„Ani kdyby ceny energií stouply o dalších sto procent,

nic s tím neuděláme, protože výrobu jen tak nevypneme. V některých našich závodech, jako je tento, to prostě nejde,“ řekl Právu Robert Rajňák, ředitel nákupu skupiny Saint-Gobain východní Evropa.

Dvojnásobná cena za emisní povolenky

Anebo výrobní linka na sádrokarton u Mělníka. Ta je zase kromě elektřiny závislá na značných odběrech plynu pro sušičku sádry. Každá nová deska jí musí projíždět zhruba hodinu, aby mohla do expedice, takže zde neustále ze stovek hořáků šlehá modrý plamínek.

Jak připomněl Rajňák, za růstem celkové ceny energií

jsou i unijní emisní povolenky: „U povolenek evidujeme meziroční nárůst ceny v průměru o více než sto procent. To se samozřejmě promítlo do zvýšení nákladů na naší straně.“

Skupina a její firmy byly nuceny zvýšit zákazníkům ceny, ale snaží se o to, udržet je na uzdě. „Ke zdražení u nás došlo, ale v porovnání se zdražením energií ne v takovém rozsahu,“ uvedl Rajňák.

Dodal, že Saint-Gobain potřebuje k výrobě nejen elektřinu a plyn, ale také koks. „Je tedy jasné, že i případné další zdražení energií bude mít na naše podnikání dopad. V tuto chvíli se situace na trzích vyvíjí velmi hekticky a mění se každým dnem,“ poznamenal.

Drahe energie jsou tečka...

(Pokračování ze str. 1)

„Ve srovnání s prosincem nám pro letošek zdražila elektřina o sto procent, při porovnání s celým loňským rokem je to ještě více, protože cenu za proud nám už o něco zvedli v listopadu. U plynu to ještě přesně nevíme, ale bylo nám řečeno, že to bude meziročně asi o třicet procent,“ řekl Právu šéf severočeské firmy Metal Forming Karel Kyselka.

Podle něho přitom museli výrobky, například ocelové kotvy pro stavebnictví, minulý rok zdražovat třikrát kvůli rostoucím cenám oceli.

„Ke konci roku sice materiál zase o něco zlevnil, takže do tohoto roku jsme mohli ceny o něco málo snížit, jenže suma sumárum se nám snížila marže, protože nyní náklady vyletí nahoru kvůli energiím,“ dodal Kyselka. S energiemi se teď horko těž-

ko potýkají i další firmy, zejména střední a malé. „Zvýšené ceny energií do nákladů v podnicích naskakují podle toho, jak mají nastavené smlouvy, fixace cen. Nakonec ale zdražení dopa-

Rozhodl jsem se to zavřít úplně, jakmile doběhnou nájemní smlouvy

Pavel Paul, provozovatel pekárny

dá na všechny. Někde se přibzdila výroba a dodávky kvůli přečecování vyvolanému právě zdražením energií. Třeba producenti střešních krytin nám hlásí, že jim elektřina meziročně zdražila o sto procent,“ potvrdil Právu garant projektu Fandíme řemeslu v rámci Asociace malých

a středních podniků Roman Kučera a provozní ředitel firmy Střechy Bohemia.

Velké podniky mají přece jen výhodu, že sjednávají s dodavateli energií kontrakty na velké objemy a na dlouhou dopředu, zdražení energií na ně dopadá pozvolněji, rozloží ho více v čase a v celkových nákladech dokážou vyšší ceny energií lépe tlumit úsporami jinde.

„Loni v listopadu se zvýšily ceny energií, surovin a mezd do finálních cen vybraných produktů promítly v rozsahu čtyř až třinácti procent. Samozřejmě vstupní náklady se musely rozložit. Pro letošek se uvidí, jak se bude situace vyvíjet,“ sdělila Právu Tereza Skrbková, mluvčí potravinářského gigantu Nestlé, pod nějž spadají např. značky Orion, Kofila, Margot, BonPari, JOJO nebo Garden Gourmet.

Hrabalovu chatu v osadě Kersko oblehly davy turistů

Radek Plavecký

Domek po spisovateli Bohumilu Hrabalovi byl v sobotu v obležení. Chata v osadě Kersko proslavená jeho zfilmovanou knihou Slavnosti sněženek byla poprvé přístupná veřejnosti. Od vstupních dveří se vinula fronta stovek lidí až k hlavní silnici, která byla lemovaná řadou zaparkovaných aut takřka od jednoho konce osady na druhý.

„Tužil jsem velký zájem, ale že bude až takový nával, to jsem nečekal,“ přiznal na zahradě u domu nymburský historik Pavel Fojtík zjevně spokojený s tím, kolik lidí si k jednomu z nejslavnějších českých spisovatelů našlo cestu.

Neodjžděli zklamání

Domek je přitom stále téměř prázdný a ve stavu, v jakém ho nedávno převzal Středočeský kraj od původních majitelů,

jimž Hrabal domek odkázal. V přízemní kuchyni stojí truhlý, stůl a stará skříň, horní dvě místnosti jsou ještě prázdnější. Uprostřed jedné kamna, v prosklené verandě jen nízká knihovnička. „Musel být hodně skromný, je to opravdu malý domeček, vůbec nic honosného,“ hodnotil starší manželský pár po prohlídce. „Vystáli jsme frontu asi hodinu a půl. Je to hezké, ale prázdné,“ smál se trochu překvapeně mladík, který sem dorazil s kamarády.

„Určitě sem přijedu zase, až bude hotová expozice, je tady příjemně. Od Hrabala jsem sice nic nečetl, ale viděl jsem filmy podle jeho knih, a ty jsou výborné,“ dodával.

Ani další lidé neodjžděli zklamání, byt v domku téměř nic neviděli. „I tak to stačí. Bylo fajn, že tady byly napsané základní informace aspoň na cedulích a papírech. Vůbec

Foto PRAVO – Radek Plavecký

Stovky lidí si v sobotu vystály frontu, aby se podívaly do domku po spisovateli Bohumilu Hrabalovi.

jsem netušil, jak tahle osada vznikla,“ narážel jeden z návštěvníků na fakta, která tady nastínil historik Fojtík.

Podle jeho informací osada vznikla v původních knížecích lesích, které nechal jejich vlastník Josef Hyross ve 30. letech

rozparcelovat. „Nedaleké písčité pláže Labe využívalo k rekreaci hodně lidí i z Prahy. Využil zájem, vytvořil velké pozemky